

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dijous 14 de Setembre de 1899

Núm. 3363

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari i en les principals llibreries d'aquesta ciutat i de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1.50
n. provincies trimesstre. 4.50
Extremer y Ultramar. 6.00
Anuals, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acotació general, son les millors proas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combare per cro-nica y rebelde que sia tota classe de...

La que paga més

contribució de la pro-

vincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de

A RIUDOMS

Massó y Ferrando

Guano classe superior - Id. de pelx. - Cascos d' arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzém a Riudoms y a Reus Vilá, núm. 3.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua a la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marca silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjes difícils d' obtenir ab altres sistemes. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats minima a máxima. Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sian necessaris. Reus 9 Juny 1899. - Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

RECORT ETERN

Pera l dia 2 de Novembre pròxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y s' graban las inscripciones de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., a meytat de preu. Gratis la colocació en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOVERA, 23. - REUS. - LLOVERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre a preus molt reduhits.

VERDADERA GANGA

Se ven la casa propia de don Salvador Navarro, carrer de Sant Vicens Alegre, número 25. Consta d'un gran magatzém, celler, corral, descobert, pou, tres pisos y terrat; se donará baratissima. S' admeten proposicions ara que está aquí son propietari qui cambia son domicili a Tarragona.

Secció doctrinal

Lo fallo de la cuestió Dreyfus

Santa cobardia!... Tu has guanyat. Si, s' havia pogut creure per algun temps, al seguir ab detinguda atenció ls incidents y l curs del nou procès que s' anava desenrotllant de Rennes, en la resurrecció del bon sentit entremitj de certs elements a Fransa, en la reacció del principi de Justicia sobre del apassionament dominant arreu entre las masses de la nació vehina. Més, lluny de tot aixó, es tal vegada l afany de donar satisfacció a aqueix apassionament mateix l únich criteri que ha predominat. Y d' aquí n' ha nascut aqueixa sentència híbrida per la que s' ve a condemnar a n' en Dreyfus a deu anys de reclusió; pena ridícula y miserable, pena vergonyant, si l processat es verament culpable del delicte d' alta traició, pena excessiva, pena anti-jurídica, pena que clama prompta satisfacció y plena justicia, si l

condempnat no apareix prou clarament responsable. Aquí no hi ha alternativa ni terme mitj possibles: ó en Dreyfus es un traydor reo d' Estat, en quin cas se l' ha de fusellar desseguida, ó es ignoscent, dintre de quina suposició tant solzament hi cab perdonarlo y rehabilitarlo... Res d' aixó es lo que s' ha vingut a resoldre. Y la sospita infamant d' espionatge lliensada tant sense premeditació sobre del cap d' aqueix desgraciat capitá juheu, figura que avuy reuneix ja honors de símbol y de mártir, seguirá anorreat la memoria de son nom, y ell, l' home mateix, l' individu pacient, lo pare separat de sos fills, lo marit arrenecat del costat de sa esposa, anirá tristament morint y corsecantse en la reclusió de son estrat calabosso, sense que ben be s' sápigam encare si fou ó si no fou ell lo pretengut traydor y si en tal cas aná sol y fou únich... Ah, Fransa, Fransa!... Jo recordo també que quan aqueix tremendo drama de familia, en lo quin fou protagonista l pintor filipí Luna, los més distingits advocats, los millors ténichs en Lleys, tractant d' afalagar los sentiments dubtosos de la desmoralizada opinió colectiva, s' entretenían, falsejant sa missió nobilíssima, en lliensar a la cara del marit ofés que havia tingut la desgracia de sorprendre y d' assessorar a sa esposa en flagrant delicte d' adulteri l dictat de home cruel y rencorós, lo dictat de salvatjel... Y avuy se m representan de nou los ténichs en Drets y ls encarregats d' administrar justicia, falsejant potser també la missió augusta al afalagar l apassionament del poble francés somniador y mili-

tarista que ha reclamat una víctima al rendirse' combatent a la imposició d' una transacció ab los ultra-patriotas de carrer, que no res més que aixó ve a significar aqueixa sentència en la que, si be s' condempna, s' condempna ab fluixedat com deixant la porta oberta a la suposició d' una possibilitat d' erro en lo fallo mateix ó d' exageració en la apreciació de la importancia del delicte de que s' tracta.

No volém insistir més, ni molt menos encare imiscuirnos en judicar res de tot lo que pot ser controvertit demá l Tribunal de Cassació de París, si la ulterior apelació d' en Dreyfus li es admesa. Pero lo que sí ns sembla es que aquest fallo, en lo quin més resplandeix lo desij de mantenir a outrance l criteri primitiu de la antiga condempna que l de fer claretat en l assumpto, en res ni pera res ve a abonar ó a fer creixe l prestigi prou posat en dubte dels funcionaris de Justicia, després de tan gros esbomboll com s' havia fet ab lo famós affaire.

Prongómnos exemple ls que vivim aquí, d' ensá ls Pirineus. Y que pensin aque ls que també cridan y reclam-n pera que s' fassi llium en lo procès de Montjuich, que difícilment may una sentència dictada més en vista d' un interés polítich ó de social (ja sia del Estat mateix, ja sia de la opinió pública otuscada de qualsevol país) que ab miras d' extricta justicia, s' modifica en cap falló ulterior. Que potser si aixís ho pensan no vindrán a sorprendres en son dia de resolucions tan enigmáticas de certs assumptos com ve a ser la que avuy ha recaygut en aqueix

MAX.

Barcelonina

La veïllada que tingué llch en la «Associació Popular Regionalista» lo dia 11 del corrent mes en memoria dels mártirs del any 1714, resultá del tot solemnisima. A l hora anunciada pera dita sessió eran insuficients las dependencias de tan benemérita societat, per la nombrosa concurrencia que hi assistí. Ocupada la presidencia per tres individus del Consell Directiu obrí la festa l president accidental D. Camil Vallés, llegint acte seguit un patriólich discurs plé d' amor a nostra benvolguda Catalunya pels terribles trastorns de nostres avis lluytant contra aqueix rey de malehida memoria: lo déspota Felip V. Fou entusiasmatament aplaudit.

D. Joaquím Desclós llegí una poesia del malagnat Casas y Amigó; D. Rafel Noguera y Oller una d' original seva ab molta valentia; D. Miquel Gaspar una de nostré col·laborador Salvador Borrut y Soler; D. Emili Vallés una de D. Xavier Viara, y D. Anton Navarro una altra, sent tots en los finals de sos treballs coronats per una salva d' aplausos.

L' incansable apóstol de la idea, lo doctor Martí y Juliá feu un de sos brillants discursos.

D. Manuel Segura doná las gracias als assistents ab un altre t n ben escrit com encoratjal discurs, haventhi párrafos tan oportuns que, com tots, se guanyá una salva d' aplausos.

Un cop aixecada la sessió s' entonaren per la concurrencia las valentas estrofas de nostre himne nacional «Els Segadors», improvisantse una manifestació per coronar l' estátua del inmortal Conseller en Cap En Rafel Casanova, situada a la dreta del arch de triomf en lo saló de Sant Joan. Era la uns de la nit, cantantshi de pas altra vegada «Els Segadors», fins que vingueren uns polissos y... tan amichs com avans.

Al propi temps s' expediren varia telegramas a determinats personatjes.

Deu fassi que l any que vé poguem dirho d' una altra manera al ressenyar l' anyal festa del 11 de Setembre!

BADRI DE MASCANYÍS.

Barcelona 12 Setembre 1899.

Servey dels trens de viatgers

De Mora a Reus		ARRIBADA	
SORTIDA		7:54 m.	
4:19 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	7:01 m.	
5:45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....	12:31 t.	
8:44 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	1:53 t.	
1:02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	8:48 n.	
5:23 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe		

De Reus a Mora		ARRIBADA	
SORTIDA		9:49 m.	
7:01 m.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	3:14 t.	
1:26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	6:29 t.	
3:28 t.	tren de mercaderies ab cotxes de 3. ^a classe	10:06 n.	
7:03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	10:31 n.	
9:23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....		

De Reus a Barcelona		ARRIBADA	
SORTIDA		8:22 m.	Línea Vilanova
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe (1)	9:44 m.	Vilafranca
4:43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	9:21 m.	
7:09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.....	7:34 m.	
1:01 t.	tren de mercaderies ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe	5:08 t.	
1:59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe.....	10:13 n.	
6:35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2).....		

De Barcelona a Reus		ARRIBADA	
SORTIDA		10:17 m.	Línea Vilafranca
5:25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3)	1:04 t.	
9:51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	6:35 t.	
11:45 m.	tren mercaderies ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe	5:34 t.	
1:55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe	9:45 n.	
7:02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe.....		

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasbort a Sant Vicens.
 (2) Idem a Roda y Sant Vicens.
 (3) Idem a Sant Vicens y Roda.

Institut de segona ensenyansa de Reus

La matrícula ordinària per a l'1er vinent curs acadèmic de 1899 a 1900, quedarà oberta en la Secretaria d'aquest Institut desde el 15 al 30 del vinent mes de Setembre de nou a dotze del matí.

Le període de matrícula extraordinària comprendrà el de l'1er primer al 31 del següent Octubre, devent los alumnos satisfacer dobles drets dels senyalats per la matrícula ordinària.

Los alumnos satisfaran vuyt pessetas per cada assignatura, los sellos mòvils necessaris y 'ls corresponents al impost tranzitori de 20 per 100 sobre l' import total de la matrícula de cada alumno. Satisfaran ademés duas pessetas cinquanta cèntims per drets d'inscripció.

Los alumnos que han de cursar lo primer y segon any, abonaran los drets de matrícula per grupos de tres assignaturas.

Los alumnos majors de 14 anys d'edat presentaran al temps d'inscriure's, la cédula personal y 'ls que ingressin per primera vegada, presentaran també sa partida de naximent.

Para esser admés a cursar la segona ensenyansa, s'apirant necessitarà acreditar haver complert deu anys de edat.

Los examens extraordinaris y d'ingrés se verificaran dins de la segona quinzena del vinent mes de Setembre, anunciantse ab la deguda anticipació en lo tauló d'Edictes del Establiment.

Lo que d'ordre del M. I. Sr. Director se fa puglich per general coneixement.

Reus 19 d' Agost de 1899.—Lo Secretari, Joan de Deu Carreras.

Ferrocarril economic de Reus a Salou

Servey de trens que regirà desde primèr de Setembre de de 1899.

Sortidas de Reus.—4:10, 5:45, 9 00, matí, 12:35, 2:32, 3:56, 5:20 y 6:44 tarde.

Sortidas de Salou.—4:56, 7:21 y 10:49 matí, tarde 1:45, 3:15, 4 30, 6:03 y 7:25.

Las horas se regirà per lo meridiá de Madrid.

Reus 28 d' Agost de 1899.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment a tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell a més de donarre compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebra en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totas aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels cep y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més pràctics é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, para que pugha compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadrnat a la holandesa y s' ven en aquesta imprenta, al preu de UNA PESSETA.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Setembre de 1899

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Setembre directament para Montevideo y Buenos-Aires lo magnífich y ràpid vapor francés

ESPAGNE

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Setembre lo vapor Aquitaine
lo dia 27 de " " " "

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.^a, Plassa de Palacio.—Barcelona

OBRA NOVA

Fills illustres de Reus

DE

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta imprenta.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COM ADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PORAS

SOLUBLES AL CITRAT

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KALNITA, ETC.

Lo més económic, lo més eficas, lo mes durader

balx garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EPECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse para prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.—VALENCIA